

MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI

Anul 191 (XXXV) — Nr. 593

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 29 iunie 2023

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 285 din 17 mai 2023 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 45/2009 privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare	2–7
Decizia nr. 287 din 24 mai 2023 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 45/2009 privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare	8–13
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
2.161. — Ordin al ministrului sănătății privind modificarea și completarea anexei nr. 1 la Ordinul ministrului sănătății nr. 443/2022 pentru aprobarea prețurilor maxime ale medicamentelor de uz uman, valabile în România, care pot fi utilizate/comercializate de către deținătorii de autorizație de punere pe piață a medicamentelor sau reprezentanții acestora, distribuitorii angro și furnizorii de servicii medicale și medicamente pentru acele medicamente care fac obiectul unei relații contractuale cu Ministerul Sănătății, casele de asigurări de sănătate și/sau direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București, cuprinse în Catalogul național al prețurilor medicamentelor autorizate de punere pe piață în România, a prețurilor de referință generice și a prețurilor de referință inovative	13–14
2.162. — Ordin al ministrului sănătății privind modificarea Ordinului ministrului sănătății nr. 368/2017 pentru aprobarea Normelor privind modul de calcul și procedura de aprobare a prețurilor maxime ale medicamentelor de uz uman	15–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 285**

din 17 mai 2023

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 45/2009 privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scântei	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Simina Popescu-Marin	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 45/2009 privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare, obiecție formulată de Președintele României.

2. Obiecția de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 2.440 din 12 aprilie 2023 și constituie obiectul Dosarului nr. 879A/2023.

3. În motivarea obiecției de neconstituționalitate Președintele României susține, în esență, că, prin modul de adoptare și prin conținutul său normativ, legea criticată, în ansamblul său, contravine unor norme și principii constituționale, precum cele referitoare la calitatea și previzibilitatea legii, autonomia locală și regimul proprietății publice și garanțiile sale.

4. Cu titlu introductiv, se arată că prin legea criticată se transmite un teren în suprafață de 20 ha din domeniul public al statului și din administrarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” — Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare Agricolă Suceava în domeniul public al municipiului Suceava, în vederea construirii Ansamblului Arhiepiscopal al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților.

5. Sub acest aspect, Președintele României susține că lipsa fundamentării temeinice a legii criticate încalcă dispozițiile art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție, în ceea ce privește exigențele constituționale privind calitatea legii, și prevederile Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative cuprinse în art. 30 — „Instrumentele de prezentare și motivare”, art. 31 — „Cuprinsul motivării”, art. 32 — „Redactarea motivării” și art. 33 — „Studiul de impact”.

6. În opinia autorului sesizării, *expunerea de motive*, ca instrument al metodei de interpretare teleologică și ca instrument de motivare a unui act normativ cu forță de lege, reprezintă un element inerent statului de drept și dreptului pozitiv, reprezentând un criteriu cu relevanță constituțională în aprecierea legalității, valoare de referință a statului de drept.

7. Din perspectiva respectării normelor de tehnică legislativă, deși, strict formal, legea criticată este însoțită de o expunere de motive prin care se încearcă justificarea transmiterii unui teren

în domeniul public al municipiului Suceava, în realitate, paragrafele inserate în aceasta nu pot fi calificate ca reprezentând argumente reale care să susțină scopul actului normativ prin care se diminuează cu 20 ha domeniul public al statului afectat cercetării.

8. În cazul legii criticate, expunerea de motive cuprinde o pagină și se limitează la a enunța obiectivul legii, respectiv construirea Ansamblului Arhiepiscopal al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, la a preciza că terenul ales este „cea mai bună soluție identificată de autoritățile locale”, fiind apoi enumerate 11 obiective ce vor intra în componența centrului. Pe de altă parte, nu este explicat de ce — în vederea realizării scopului declarat al legii criticate — este absolut necesar să fie afectat patrimoniul unei unități de cercetare-dezvoltare ce face parte din sistemul național de cercetare-dezvoltare-inovare din domeniul agricol, prin transferul unei suprafețe de 20 ha de teren care, în prezent, potrivit Legii nr. 45/2009, este indispensabil activității de cercetare-dezvoltare-inovare și multiplicării materialului biologic vegetal și animal.

9. În plus, având în vedere că se precizează că terenul este situat „în zona limitrofă a Cetății de Scaun a Sucevei”, era absolut necesar să existe un studiu din care să reiasă impactul noii soluții legislative, mai ales în ceea ce privește zonele de protecție aferente monumentelor istorice existente în „vatra istorică a Sucevei”, zone delimitate în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 422/2001 privind protejerea monumentelor istorice, pe baza unor repere topografice, geografice sau urbanistice clare, în funcție de trama stradală, relief și caracteristicile monumentului istoric, după caz, prin care se asigură conservarea integrată și punerea în valoare a acestuia și a cadrului său construit sau natural. Din interpretarea coroborată a art. 1 pct. 1 din lege [referitor la alin. (8) al art. 54 din Legea nr. 45/2009] și a *expunerii de motive* este neclar locul situării terenului în raport cu monumentul istoric Cetatea de Scaun a Sucevei. În măsura în care terenul sau o parte a acestuia s-ar afla în zona de protecție a monumentului istoric menționat, ar deveni incidente prevederile art. 8, 9 și 11 din Legea nr. 422/2001. Astfel, în condițiile în care Cetatea de Scaun a Sucevei este clasată în grupa A de protecție a monumentelor istorice de valoare națională și universală, potrivit Listei monumentelor istorice din județul Suceava elaborate de Ministerul Culturii, poziția 125, cod LMI SV-II-a-A-05449, acest monument datând din secolul al XIV-lea, orice intervenție asupra imobilelor din zona sa de protecție se face numai în condițiile legii amintite, respectiv cu avizul Ministerului Culturii. În aceste condiții, neclaritatea cu privire la incidența cadrului normativ menționat este susceptibilă să afecteze însăși punerea în practică a reglementărilor propuse și, implicit, realizarea scopului legii criticate.

10. Având în vedere obiectul de reglementare al legii și aspectele subliniate anterior, s-ar fi impus, în conformitate cu

prevederile art. 31 și 33 din Legea nr. 24/2000, realizarea studiului de impact ca element obligatoriu ce trebuia să fundamenteze soluția legislativă, în considerarea importanței celor două domenii implicate: cercetarea, respectiv protejarea monumentelor istorice.

11. În cazul legii deduse controlului de constituționalitate, nu este motivată rațiunea pentru care suprafața de 20 ha supusă transferului nu mai este necesară Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” — forul național de consacrare academică și de coordonare a activității de cercetare științifică în domeniile agriculturii, silviculturii, acvaculturii, medicinei veterinare, industriei alimentare, dezvoltării rurale și protecției mediului — și, în consecință, își pierde caracterul de teren indispensabil activității de cercetare-dezvoltare-inovare și multiplicării materialului biologic.

12. Se precizează că, în cauza de față, critica de neconstituționalitate nu vizează expunerea de motive, ca instrument al metodei de interpretare teleologică (în sensul deciziilor Curții Constituționale nr. 238 din 3 iunie 2020, nr. 642 din 24 septembrie 2020, nr. 773 din 22 octombrie 2020 sau nr. 845 din 18 noiembrie 2020), efectul soluției legislative fiind clar: ieșirea terenului respectiv din proprietatea publică a statului și intrarea acestuia în proprietatea publică a municipiului Suceava, ci însăși legea supusă controlului, din perspectiva asigurării accesibilității și previzibilității legii prin care se diminuează patrimoniul afectat cercetării și inovării, garanții opuse oricărei intervenții legislative arbitrare, în sensul rațiunilor statuate prin deciziile Curții Constituționale nr. 710 din 6 mai 2009, nr. 139 din 13 martie 2019 sau nr. 153 din 6 mai 2020.

13. De altfel, Consiliul Legislativ a avizat negativ propunerea legislativă în discuție, prin Avizul nr. 1.208 din 7 noiembrie 2022, reținând și aspecte ce țin de respectarea normelor de tehnică legislativă, inclusiv cu privire la instrumentul de motivare finalitatea reglementărilor propuse, cu evidențierea implicațiilor asupra legislației în vigoare, sau impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt pentru anul curent, cât și pe termen lung (5 ani) cu privire la venituri și cheltuieli.

14. În susținerea criticii de neconstituționalitate sunt invocate aspecte din jurisprudența Curții Constituționale referitoare la dispozițiile art. 1 alin. (3) și (5) din Legea fundamentală (spre exemplu, Decizia nr. 128 din 6 martie 2019, Decizia nr. 366 din 29 iunie 2022), inclusiv din perspectiva lipsei din cuprinsul instrumentului de motivare a elementelor obligatorii prevăzute de art. 31 din Legea nr. 24/2000 (Decizia nr. 139 din 13 martie 2019, paragrafele 78—81, Decizia nr. 153 din 6 mai 2020, paragrafele 86—88), precum și documentul Comisiei pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția) intitulat *Rule of law checklist*, adoptat la cea de-a 106-a sesiune plenară (Veneția, 11—12 martie 2016), care reține că procedura de adoptare a legilor reprezintă un criteriu în aprecierea legalității, ce constituie prima dintre valorile de referință ale statului de drept (pct. II A5).

15. Președintele României susține, totodată, încălcarea art. 135 alin. (2) lit. c), d) și e), coroborat cu art. 136 din Constituție, prin lipsa instituirii garanțiilor necesare și suficiente pentru aducerea la îndeplinire a scopului urmărit de lege.

16. Astfel, legea supusă controlului de constituționalitate nu conține prevederi referitoare la ipoteza în care, dintr-un motiv sau altul, nu este realizat scopul preconizat, respectiv construirea și, mai mult, chiar funcționarea ulterioară a Ansamblului Arhiepiscopal al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților.

17. Din perspectiva protecției dreptului de proprietate publică, în conținutul legii criticate, legiuitorul avea obligația de a reglementa o serie de garanții necesare și suficiente pentru

aducerea la îndeplinire a finalității urmărite prin transferul realizat, mai ales în contextul în care, prin efectul soluției legislative, patrimoniul unei unități de cercetare-dezvoltare ce face parte din sistemul național de cercetare-dezvoltare-inovare din domeniul agricol va fi diminuat cu o suprafață de teren considerabilă.

18. Potrivit dispozițiilor art. 135 alin. (2) lit. c), d) și e) din Constituție, statul are obligația de a asigura stimularea cercetării științifice și tehnologice naționale, exploatarea resurselor naturale, în concordanță cu interesul național, precum și refacerea și ocrotirea mediului înconjurător și menținerea echilibrului ecologic.

19. Interesul general în materie economică pe care statul este obligat să îl protejeze prin reglementări adecvate este circumscris în art. 135 alin. (2) lit. c), d) și e) din Constituție unor domenii descrise la aceste litere printr-o modalitate ce presupune o anumită specificitate. Astfel, în strânsă legătură cu obligațiile constituționale ale statului enumerate în art. 135 alin. (2), Legea nr. 45/2009, prin art. 1 și 2, consacră rolul fundamental al activității de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare în domeniul agricol, care este calificată drept activitate de utilitate publică și reprezintă o prioritate națională susținută de stat.

20. În vederea asigurării unei baze materiale necesare desfășurării acestei activități cu rol fundamental în generarea și susținerea progresului tehnic în domeniile agriculturii, silviculturii, industriei alimentare, acvaculturii, protecției mediului și dezvoltării rurale, legiuitorul a afectat anumite terenuri pe care le-a calificat ca fiind indispensabile acestei activități. Din această perspectivă există o legătură de necontestat între aceste obligații constituționale ale statului și dreptul de proprietate publică al acestuia, drepturile consacrate prin Constituție neavând o existență abstractă, ele exercitându-se în corelare și coroborare cu celelalte prevederi constituționale. Această interdependență funcțională determină atât cadrul în care aceste drepturi se exercită, cât și conținutul material concret al acestora. Prin urmare, dreptul de proprietate publică al statului trebuie exercitat în acord cu principiile constituționale de bază ce călăuzesc însăși existența statului, între care se află și principiul protejării intereselor naționale în activitatea economică.

21. Mai mult, acțiunea statului în concordanță cu interesul național se constituie într-o garanție a cetățenilor referitoare la protecția propriilor drepturi și libertăți. În acest sens este și jurisprudența Curții Constituționale (Decizia nr. 1.533 din 28 noiembrie 2011, Decizia nr. 574 din 16 octombrie 2014) care a vizat dreptul de proprietate privată, iar nu dreptul de proprietate publică, prin raportare la dispozițiile art. 135 alin. (2) din Constituție, dar care, prin generalitatea raționamentului, se aplică *mutatis mutandis* și în ceea ce privește situația în care bunuri proprietate publică sunt destinate expres, prin lege cu caracter organic, protejării intereselor naționale în activitatea economică, inclusiv de cercetare.

22. Din această perspectivă, autorul sesizării consideră că, fără a aduce în discuție oportunitatea transferului interdomenial de bunuri proprietate publică, dată fiind destinația bunurilor în discuție, din domeniul public al statului, legiuitorul avea obligația de a constitui un mecanism juridic de natură să ofere garanții suficiente cu privire la rezultatele urmărite.

23. Necesitatea instituirii unor astfel de garanții reiese și din jurisprudența Curții Constituționale (a se vedea Decizia nr. 139 din 3 martie 2021, paragrafele 120 și 121).

24. Din această perspectivă, asigurarea ducerii la îndeplinire a finalității urmărite prin transferul de proprietate ar fi impus introducerea unor prevederi care să conțină garanții necesare și suficiente în sensul reînțoarcerii terenului în suprafață de 20 ha

în domeniul public al statului și în administrarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești”, în situația în care obiectivul nu este realizat, cu atât mai mult cu cât legea criticată nu reglementează un termen pentru construirea obiectivului vizat.

25. În concluzie, doar în acest fel nu ar fi fost afectate obligațiile constituționale ale statului enumerate la art. 135 alin. (2) lit. c), d) și e) din Constituție și, în cazul de față, chiar esența dreptului de proprietate publică a acestuia reglementat la art. 136 din Constituție.

26. Președintele României susține și încălcarea principiului autonomiei locale, consacrat de art. 120 din Constituție, prin lipsa manifestării de voință a municipiului Suceava. Din analiza legii criticate nu poate fi identificată, în mod concret, manifestarea de voință a unității administrativ-teritoriale municipiul Suceava în acest sens, materializată prin adoptarea unei hotărâri de consiliu local.

27. În privința terenurilor proprietate publică date în administrarea instituțiilor și unităților de cercetare-dezvoltare de drept public și de utilitate publică, art. 31 alin. (3) din Legea nr. 45/2009 permite scoaterea lor din proprietatea publică și din administrarea unităților de cercetare-dezvoltare din agricultură și silvicultură prin lege ca act al Parlamentului, aceasta reprezentând o situație specială în raport cu competența generală a Guvernului în materia transferului interdomenial, fără a clarifica dacă toate aceste bunuri considerate bunuri indispensabile cercetării pot fi asimilate bunurilor obiect exclusiv al proprietății publice, care pot fi transmise prin lege, *ut singuli*, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale. De altfel, caracterul de act individual al legii criticate a fost subliniat și în avizul negativ al Consiliului Legislativ.

28. În susținerea criticii de neconstituționalitate sunt invocate aspecte din jurisprudența constituțională în materia transferului interdomenial prin raportare la principiul constituțional al autonomiei locale, reglementat prin art. 120 alin. (1) din Constituție (spre exemplu, Decizia nr. 384 din 29 mai 2019, Decizia nr. 537 din 25 septembrie 2019, paragraful 25, Decizia nr. 901 din 16 decembrie 2020, paragraful 34, sau Decizia nr. 367 din 29 iunie 2022). Autorul sesizării consideră, așadar, că transmiterea terenului în suprafață de 20 ha, identificat cu număr cadastral 409/1, din domeniul public al statului și din administrarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” — Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare Agricolă Suceava în domeniul public al municipiului Suceava, în absența manifestării de voință expresă a unității administrativ-teritoriale, materializată printr-o hotărâre a Consiliului Local al Municipiului Suceava, contravine art. 120 alin. (1) din Constituție.

29. Având în vedere întreaga jurisprudență a Curții Constituționale anterior citată, autorul obiecției consideră că este încălcat și art. 147 alin. (4) din Constituție, care consacră caracterul obligatoriu al deciziilor Curții Constituționale.

30. În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, obiecția de neconstituționalitate formulată de Președintele României a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a comunica punctele lor de vedere.

31. **Guvernul** consideră că sesizarea de neconstituționalitate este întemeiată prin raportare la art. 120 alin. (1), art. 135 alin. (2) lit. c), d) și e) și art. 136 din Constituție și neîntemeiată în raport cu art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție. Astfel, raportat la lipsa acordului unităților administrativ-teritoriale, în cazul transferului bunurilor în patrimoniul acestora, care să se concretizeze într-o hotărâre a consiliului local, Guvernul invocă jurisprudența Curții Constituționale (spre exemplu, Decizia nr. 58 din 16 februarie 2022, Decizia nr. 384 din 29 mai 2019) prin care

s-a statuat că inexistența acestui acord reprezintă o încălcare a principiului autonomiei locale. Prin urmare, în măsura în care lipsește hotărârea consiliului local privind dobândirea dreptului de proprietate asupra bunului vizat de legea criticată, se creează premisele încălcării dispozițiilor art. 120 alin. (1) din Constituție, care garantează principiul autonomiei locale. În consecință, având în vedere jurisprudența constituțională în materie, Guvernul reține și încălcarea art. 147 alin. (4) din Legea fundamentală.

32. În ceea ce privește criticile de neconstituționalitate raportate la art. 135 și 136 din Constituție, Guvernul invocă dispozițiile art. 31 alin. (2) din Legea nr. 45/2009 și reține că legea criticată are ca efect diminuarea unei suprafețe de teren indispensabile cercetării-dezvoltării și multiplicării materialului biologic. Ca urmare a soluțiilor legislative preconizate, poate fi afectată, în mod ireparabil, proprietatea publică a statului. În acest context, statul, din patrimoniul căruia sunt transferate respectivele bunuri, suferă o semnificativă pierdere patrimonială, diminuându-se proprietatea publică a acestuia, garantată de art. 136 alin. (2) din Constituție. În acest context, Guvernul subliniază necesitatea existenței cerinței de proporționalitate între mijloacele folosite de legiuitor ce au ca finalitate diminuarea proprietății publice a statului și scopul urmărit. Prin urmare, dreptul de proprietate publică a statului trebuie exercitat în acord cu principiile constituționale ce călăuzesc însăși existența statului, între care se află și principiul protejării intereselor naționale în activitatea economică, inclusiv în activitatea de cercetare-dezvoltare, garantat de art. 135 din Constituție.

33. Referitor la invocarea dispozițiilor art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție, Guvernul reține că, raportat la jurisprudența recentă a Curții Constituționale (spre exemplu, Decizia nr. 238 din 3 iunie 2020, Decizia nr. 678 din 29 septembrie 2020), susținerile privind lipsa sau insuficiența motivare a expunerii de motive nu pot fi primite.

34. Președintele Camerei Deputaților și Președintele Senatului nu au comunicat punctele de vedere asupra obiecției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

35. Obiectul controlului de constituționalitate îl constituie Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 45/2009 privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare, având următorul cuprins:

„**Art. 1.** — *Legea nr. 45/2009 privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 200 din 30 martie 2009, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:*

1. La articolul 54, după alineatul (6) se introduc două noi alineate, alin. (7) și (8), cu următorul cuprins:

«(7) *Se transmite terenul în suprafață de 20 ha, număr cadastral 409/1, din domeniul public al statului și din administrarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” — Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare Agricolă Suceava în domeniul public al municipiului Suceava, în vederea construirii Ansamblului Arhiepiscopal al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților.*

(8) *Suprafața de teren este dezmembrată din zona centrală a lotului de 49 ha, cu deschidere la cele 2 străzi principale care îl încadrează pe laturile lungi — Drumul Județean 208A și Drumul Comunal 69.»*

2. Anexa nr. 3.11 se modifică și se înlocuiește cu anexa la prezenta lege.

Art. II. — Prezenta lege intră în vigoare la 30 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.”

Anexa nr. 3.11 la Legea nr. 45/2009 cuprinde datele de identificare a suprafețelor minime de teren, din domeniul public al statului, aflate în administrarea Stațiunii de Cercetare-Dezvoltare Agricolă Suceava, județul Suceava, indispensabile activității de cercetare-dezvoltare-inovare și multiplicării materialului biologic.

36. Autorul obiecției de neconstituționalitate susține că legea supusă controlului încalcă dispozițiile din Constituție cuprinse în art. 1 alin. (3) și (5) privind trăsăturile statului român și principiul legalității, art. 120 privind principiile de bază pe care se întemeiază administrația publică din unitățile administrativ-teritoriale, art. 135 alin. (2) lit. c), d) și e) privind obligațiile statului în cadrul economiei de piață, art. 136 privind proprietatea și art. 147 alin. (4) privind deciziile Curții Constituționale.

37. În vederea soluționării prezentei obiecții de neconstituționalitate, Curtea va proceda la verificarea îndeplinirii condițiilor de admisibilitate a acesteia, prevăzute de art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție și de art. 15 din Legea nr. 47/1992, sub aspectul titularului dreptului de sesizare, al termenului în care acesta este îndrituit să sesizeze instanța constituțională, precum și al obiectului controlului de constituționalitate.

38. Referitor la titularul dreptului de sesizare, prezenta sesizare de neconstituționalitate a fost formulată de Președintele României, care, în temeiul art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție și al art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, are dreptul de a sesiza Curtea Constituțională pentru exercitarea controlului de constituționalitate *a priori*, fiind, așadar, îndeplinită această primă condiție de admisibilitate.

39. Cu privire la termenul în care poate fi sesizată instanța de control constituțional și la obiectul controlului de constituționalitate, Curtea constată că, în data de 13 februarie 2023, legea a fost adoptată de Senat, în calitate de primă Cameră sesizată. În data de 29 martie 2023, Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională, a adoptat, ca lege organică, legea supusă controlului de constituționalitate. În data de 3 aprilie 2023, legea a fost depusă la secretarul general, pentru exercitarea dreptului de sesizare cu privire la neconstituționalitatea legii, și apoi a fost trimisă spre promulgare, în data de 8 aprilie 2023. Prezenta sesizare a fost înregistrată la Curtea Constituțională în data de 12 aprilie 2023. Într-o atare situație, luând act de faptul că obiecția de neconstituționalitate a fost formulată în termenul de 20 de zile prevăzut de art. 77 alin. (1) teza a doua din Constituție, legea adoptată de Parlament nefiind promulgată de Președintele României, Curtea constată că obiecția de neconstituționalitate este admisibilă sub aspectul respectării celor două condiții.

40. Așadar, nefiind incident un fine de neprimire a obiecției formulate de Președintele României, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție și ale art. 1, 10, 15, 16 și 18 din Legea nr. 47/1992, să se pronunțe asupra constituționalității legii criticate.

41. Analizând conținutul normativ al legii criticate, precum și criticile de neconstituționalitate formulate în raport cu art. 120 alin. (1), art. 135 alin. (2) lit. c), d) și e) și art. 136 din Constituție, Curtea reține că, în esență, legea supusă controlului de

constituționalitate stabilește, prin art. I pct. 1, transmiterea terenului în suprafață de 20 ha din domeniul public al statului și din administrarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” — Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare Agricolă Suceava în domeniul public al municipiului Suceava, în vederea construirii Ansamblului Arhiepiscopal al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților. De asemenea, se reglementează operațiunea tehnică cadastrală cu privire la suprafața de teren vizată, în sensul dispunerii dezmembrării acesteia din zona centrală a lotului de 49 ha, identificat prin norma criticată. Dispozițiile art. I pct. 2 din legea criticată dispun modificarea și înlocuirea anexei nr. 3.11 la Legea nr. 45/2009, care cuprinde datele de identificare a suprafețelor minime de teren, din domeniul public al statului, aflate în administrarea Stațiunii de Cercetare-Dezvoltare Agricolă Suceava, județul Suceava, indispensabile activității de cercetare-dezvoltare-inovare și multiplicării materialului biologic.

42. Problema trecerii unui bun din domeniul public al statului în domeniul public al unității administrativ-teritoriale a mai fost analizată în jurisprudența Curții Constituționale, care a statuat că transferul interdomenial al bunurilor proprietate publică se stabilește în funcție de nevoile statului și ale unităților administrativ-teritoriale (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 70 din 3 februarie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 269 din 17 martie 2021, paragraful 34, Decizia nr. 538 din 25 septembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 908 din 11 noiembrie 2019, paragraful 23, sau Decizia nr. 683 din 30 septembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1184 din 7 decembrie 2020, paragraful 52).

43. Curtea a mai reținut că inexistența acordului unităților administrativ-teritoriale în ceea ce privește transferul în patrimoniul acestora inclusiv al bunurilor din domeniul public reprezintă o încălcare a principiului constituțional al autonomiei locale, reglementat prin art. 120 alin. (1) din Constituție, care privește atât organizarea și funcționarea administrației publice locale, cât și gestionarea, sub propria responsabilitate, a intereselor colectivităților pe care autoritățile publice le reprezintă (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 384 din 29 mai 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 499 din 20 iunie 2019, paragraful 50, Decizia nr. 640 din 23 septembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 934 din 12 octombrie 2020, paragraful 39, sau Decizia nr. 58 din 16 februarie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 218 din 4 martie 2022, paragraful 27).

44. În prezenta cauză, Curtea reține că soluția legislativă criticată vizează transmiterea unei suprafețe de teren din domeniul public al statului în domeniul public al unității administrativ-teritoriale, fără a cuprinde acordul unității administrativ-teritoriale cu privire la dobândirea bunului în patrimoniul său, ceea ce în lumina considerentelor reținute în jurisprudența instanței de contencios constituțional echivalează cu încălcarea art. 120 alin. (1) din Constituție.

45. În continuare, sub aspect legislativ, Curtea reține că reglementarea-cadru privind trecerea unui bun din domeniul public al statului în domeniul public al unei unități administrativ-teritoriale este reprezentată de dispozițiile art. 292 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 555 din 5 iulie 2019, care, la alin. (1), stabilesc că „*Trecerea unui bun din domeniul public al statului în domeniul public al unei unități administrativ-teritoriale se face la cererea consiliului*

județean, respectiv a Consiliului General al Municipiului București sau a consiliului local al comunei, al orașului sau al municipiului, după caz, prin hotărâre a Guvernului, inițiată de autoritățile prevăzute la art. 287 lit. a), care au în administrare bunul respectiv, dacă prin lege nu se dispune altfel.”

46. De asemenea, în materia transferului interdomenial al bunurilor proprietate publică, relevante sunt dispozițiile cu caracter principal cuprinse în art. 860 alin. (3) din Codul civil, potrivit căruia „*Bunurile care formează obiectul exclusiv al proprietății publice a statului sau a unităților administrativ-teritoriale potrivit unei legi organice nu pot fi trecute din domeniul public al statului în domeniul public al unității administrativ-teritoriale sau invers decât ca urmare a modificării legii organice. În celelalte cazuri, trecerea unui bun din domeniul public al statului în domeniul public al unității administrativ-teritoriale și invers se face în condițiile legii.*”

47. În particular, referitor la regimul juridic al suprafețelor de teren cu destinație agricolă, prevăzute în anexele la Legea nr. 45/2009, în categoria cărora se află și suprafața de teren vizată prin legea criticată, Curtea observă că, potrivit art. 31 alin. (2) din Legea nr. 45/2009, „*Suprafețele de teren cu destinație agricolă prevăzute în anexele la prezenta lege sunt bunuri aparținând domeniului public al statului, indispensabile cercetării-dezvoltării și multiplicării materialului biologic (...)*”. În același timp, art. 31 alin. (3) din același act normativ dispune că „*Terenurile date în administrarea instituțiilor și unităților de cercetare-dezvoltare de drept public și de utilitate publică sunt inalienabile, insesizabile, imprescriptibile și nu pot fi scoase din proprietatea publică și din administrarea unităților de cercetare-dezvoltare din agricultură și silvicultură decât prin lege*”.

48. Referitor la destinația acestor suprafețe de teren, Curtea reține că acestea sunt intrinsec afectate unei utilități publice, astfel cum rezultă din dispozițiile art. 2 alin. (1) din Legea nr. 45/2009, potrivit căruia: „*Activitatea de cercetare-dezvoltare-inovare din domeniul agricol este activitate de utilitate publică și cuprinde cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovarea*.” În concepția legiuitorului, evidențiată prin dispozițiile art. 1 din Legea nr. 45/2009, cercetarea-dezvoltarea-inovarea în domeniul agricol constituie prioritate națională susținută de stat, fiind organizată și coordonată potrivit reglementărilor legale în vigoare, având rol fundamental în generarea și susținerea progresului tehnic în domeniile agriculturii, silviculturii, industriei alimentare, acvaculturii, protecției mediului și dezvoltării rurale.

49. Totodată, Curtea reține că dispozițiile art. 31 alin. (3) din Legea nr. 45/2009 dispun cu privire la mijlocul juridic — legea — prin care se realizează scoaterea terenurilor din proprietatea publică și din administrarea unităților de cercetare-dezvoltare din agricultură și silvicultură, fără a preciza condițiile realizării unui transfer al dreptului de proprietate publică în cazul acestor bunuri (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 219 din 20 aprilie 2023, nepublicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, până la data pronunțării prezentei decizii).

50. Este adevărat că, în cadrul fixat de Constituție, legiuitorul are dreptul suveran de a reglementa regimul juridic al unor bunuri, așa cum apreciază adecvat situațiilor din practică (a se vedea, în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr. 563 din 8 iulie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 765 din 21 august 2020, paragraful 22). Însă asigurarea protecției constituționale a proprietății publice, impusă de art. 136 alin. (2) Constituție, potrivit căruia proprietatea publică este garantată și ocrotită de lege, implică reglementarea unor proceduri și garanții adecvate. În acest sens, sub aspectul protecției dreptului de proprietate publică, raportat la domeniul

de reglementare, Curtea Constituțională a examinat constituționalitatea unor prevederi legale inclusiv prin prisma existenței unor garanții pentru ducerea la îndeplinire a finalității urmărite prin transferul realizat cu privire la bunurile aflate în proprietatea statului (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 563 din 8 iulie 2020, precitată, paragraful 28, sau Decizia nr. 139 din 3 martie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 302 din 25 martie 2021, paragraful 120).

51. Numai în acest fel se asigură respectarea cerinței păstrării unui just echilibru între scopul urmărit și mijloacele folosite, impus de realizarea interesului general al societății în apărarea și garantarea dreptului de proprietate publică a statului, și se dă eficiență principiilor specifice dreptului de proprietate publică, consacrate de art. 285 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019, și anume: prioritatea interesului public, protecția și conservarea, gestiunea eficientă, transparența și publicitatea.

52. Plecând de la aceste repere normative și jurisprudențiale, Curtea constată că, sub aspect formal, actul normativ criticat reprezintă o lege, fiind adoptat de Parlament, dar, sub aspect material, acesta cuprinde un act de dispoziție asupra unui bun determinat din domeniul public al statului, fără a detalia, prin conținutul său, condițiile specifice mecanismului transferului interdomenial, în cazul suprafeței de 20 ha indispensabile cercetării-dezvoltării și multiplicării materialului biologic, din proprietatea publică a statului și din administrarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” — Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare Agricolă Suceava în domeniul public al municipiului Suceava, și fără a stabili garanții în vederea realizării obiectivului urmărit — construirea Ansamblului Arhiepiscopal al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților.

53. În aceste condiții, Curtea constată că dispozițiile art. 1 din legea criticată se abat de la cadrul normativ general în materie și transpun într-o manieră improprie prevederile art. 31 alin. (3) din Legea nr. 45/2009.

54. Or, având în vedere importanța domeniului reglementat, analizată din perspectiva regimului juridic al suprafeței de teren vizate și a afectațiunii acesteia, se impune stabilirea cu claritate a condițiilor referitoare la transferul interdomenial, inclusiv a celor referitoare la justificarea temeinică a încetării uzului sau interesului public național, și a garanțiilor necesare și suficiente pentru ducerea la îndeplinire a scopului urmărit.

55. Reținând că, potrivit dispozițiilor art. 136 alin. (2) și (4) din Constituție, proprietatea publică beneficiază de un regim de protecție specială menit să asigure ocrotirea și garantarea sa efectivă, precum și eficiența în valorificarea sa, Curtea constată că transmiterea suprafeței de teren din domeniul public al statului în domeniul public al unității administrativ-teritoriale, astfel cum este reglementată prin art. 1 din legea criticată, nu își găsește fundamentul într-o reglementare precisă și previzibilă, care să corespundă standardului constituțional de protecție a proprietății publice și care să respecte obligația constituțională a statului de a asigura protejarea intereselor naționale în activitatea economică, stimularea cercetării științifice, exploatarea resurselor naturale în concordanță cu interesul național, ocrotirea mediului înconjurător și menținerea echilibrului ecologic, astfel cum este consacrată de art. 135 alin. (2) lit. c), d) și e) din Constituție.

56. Distinct, sub aspectul exigențelor de precizie și previzibilitate a normelor juridice, Curtea observă că, în cauza de față, legiuitorul a modificat anexa nr. 3.11 la Legea nr. 45/2009, însă a omis să coreleze soluția legislativă criticată

cu alte reglementări cuprinse în Legea nr. 45/2009, cum este, spre exemplu, anexa nr. 3 la lege, cu privire la „*Stațiunile de cercetare-dezvoltare care funcționează în subordinea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură «Gheorghe Ionescu-Șișești»*”, care, la nr. crt. 8, referitor la Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare Agricolă Suceava, stabilește suprafața minimă de teren, indispensabilă activității de cercetare-dezvoltare-inovare și multiplicării materialului biologic, aparținând domeniului public al statului, aflată în administrarea unității sau în proprietatea ASAS — 579,58 ha. Or, transmiterea suprafeței de 20 ha din domeniul public al statului și din administrarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” — Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare Agricolă Suceava în domeniul public al municipiului Suceava afectează inclusiv suprafața evidențiată în anexa nr. 3 la lege, care nu este însă modificată prin legea criticată.

57. Având în vedere interdependența logico-juridică între anexele menționate, Curtea reiterează că legiuitorul trebuie să manifeste o atenție sporită ori de câte ori acționează pentru modificarea și/sau completarea acestora, astfel încât să se evite crearea unor situații juridice confuze, cu riscul de a afecta securitatea juridică (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 366 din 29 iunie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 815 din 18 august 2022, paragraful 57).

58. Este, așadar, sarcina legiuitorului să adopte soluții legislative coerente, care să asigure garantarea și ocrotirea eficientă a proprietății publice, în sensul stabilirii unor condiții și garanții adecvate pentru a evita fragilizarea acesteia.

59. În consecință, Curtea constată că legea criticată, astfel cum este redactată, încalcă dispozițiile art. 120 alin. (1), ale art. 135 alin. (2) lit. c), d) și e) și ale art. 136 din Constituție, precum și ale art. 147 alin. (4) din Constituție, deoarece, așa cum s-a arătat, nu sunt respectate deciziile Curții Constituționale cu privire la existența acordului unității administrativ-teritoriale pentru dobândirea bunului în patrimoniul său.

60. În ceea ce privește critica raportată la dispozițiile art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție, potrivit căreia soluția legislativă nu este justificată, expunerea de motive a legii nefiind conformă cu normele de tehnică legislativă prevăzute în Legea nr. 24/2000

privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010, Curtea reține că, în jurisprudența sa recentă, a examinat critici similare (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 238 din 3 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 666 din 28 iulie 2020, paragrafele 36 și 39, Decizia nr. 54 din 16 februarie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 212 din 3 martie 2022, paragraful 67, Decizia nr. 405 din 21 septembrie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1232 din 21 decembrie 2022, paragrafele 38 și 39). Curtea a reținut că, de principiu, nu are competența de a controla modul de redactare a expunerilor de motive în cazul diverselor legi adoptate. Observând că „expunerea de motive și cu atât mai puțin modul său de redactare nu au consacrat constituțională”, Curtea a reținut că „expunerea de motive, prin prisma art. 1 alin. (5) din Constituție, este un document de motivare necesar în cadrul procedurii de adoptare a legilor, însă, odată adoptată legea, rolul său se reduce la facilitarea înțelegerii acesteia. Prin urmare, expunerea de motive a legii nu este decât un instrument al uneia dintre metodele de interpretare consacrate — metoda de interpretare teleologică. Aceasta presupune stabilirea sensului unei dispoziții legale ținându-se seama de finalitatea urmărită de legiuitor la adoptarea actului normativ din care face parte acea dispoziție. Astfel, expunerea de motive este doar un instrument dintre multe altele ale unei metode interpretative. Faptul că aceasta nu este suficient de precisă sau că nu lămurește toate aspectele de conținut ale normei nu duce la concluzia că însăși norma respectivă este neconstituțională pentru acest motiv, ea având doar o funcție de suport în interpretarea normei adoptate”. Curtea a mai reținut că un viciu de neconstituționalitate a legii „nu poate rezulta din chiar modul în care inițiatorul ei și-a motivat proiectul/propunerea legislativă, în condițiile în care rezultatul activității de legiferare este legea adoptată de Parlament. Așadar, controlul de constituționalitate vizează legea, și nu opțiuni, dorințe sau intenții cuprinse în expunerea de motive a legii”. Pentru aceste argumente, urmează a se respinge critica cu un atare obiect ca fiind neîntemeiată.

61. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. a) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 11 alin. (1) lit. A.a), al art. 15 alin. (1) și al art. 18 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite obiecția de neconstituționalitate formulată de Președintele României și constată că Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 45/2009 privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare este neconstituțională, în ansamblul său.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României, președinților celor două Camere ale Parlamentului și prim-ministrului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 17 mai 2023.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Simina Popescu-Marin

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 287

din 24 mai 2023

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 45/2009 privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scânteii	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Simina Popescu-Marin	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 45/2009 privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare, obiecție formulată de Președintele României.

2. Obiecția de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 2.073 din 29 martie 2023 și constituie obiectul Dosarului nr. 738A/2023.

3. În motivarea obiecției de neconstituționalitate, Președintele României formulează critici de neconstituționalitate extrinsecă și intrinsecă. Cu titlu introductiv se susține că legea criticată are ca obiect de reglementare modificarea art. 28 alin. (5) din Legea nr. 45/2009 cu privire la preluarea și integrarea unităților de cercetare-dezvoltare prevăzute în anexa nr. 4, în sensul înlocuirii sintagmei „în cadrul instituțiilor de învățământ superior de stat” cu sintagma „învățământ de stat”. Totodată, potrivit legii, Stațiunea de Cercetare și Producție Pomicolă Geoagiu se reorganizează sub denumirea de Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Geoagiu și se preia prin absorbție de către Liceul Tehnologic Agricol „Alexandru Borza” din Geoagiu, Hunedoara, iar anexele nr. 4 și nr. 4.5 la Legea nr. 45/2009 sunt înlocuite. De asemenea, prin art. II din legea criticată sunt reglementate o serie de operațiuni pentru plata datoriei Stațiunii de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Geoagiu din subordonarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” către bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetul fondurilor speciale și către Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului.

4. Sub aspect extrinsec se susține încălcarea principiului bicameralismului prevăzut de art. 61 alin. (2) și art. 75 alin. (1) din Constituție.

5. Astfel, se arată că legea a fost respinsă de Senat în data de 20 iunie 2022, fiind adoptată de Camera Deputaților, Camera decizională, cu amendamente, în data de 28 februarie 2023. Potrivit raportului comun al celor trei comisii sesizate în fond cu această propunere legislativă, prin amendamentele aduse în Camera Deputaților, Camera decizională, se repartizează suma de 1.600.000 lei din bugetul Ministerului Agriculturii pentru plata datoriei Stațiunii de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Geoagiu din subordonarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” către bugetul de stat, bugetul

asigurărilor sociale de stat și bugetul fondurilor speciale și către Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului.

6. Autorul sesizării susține că amendamentele aduse în Camera decizională legii supuse controlului de constituționalitate se îndepărtează de la scopul avut în vedere de inițiatori, și anume preluarea Stațiunii de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Geoagiu de către Liceul Tehnologic Agricol „Alexandru Borza”. De asemenea, alocarea unei sume importante de la bugetul de stat pentru plata datoriei acestei stațiuni depășește intenția inițiatorilor, iar în condițiile în care Senatul, ca primă Cameră sesizată, a respins propunerea, o astfel de soluție legislativă trebuia să fie dezbătută și votată de ambele Camere.

7. În consecință, în forma transmisă la promulgare, legea criticată nesocotește principiul constituțional al bicameralismului, în virtutea căruia o lege nu poate fi adoptată de o singură Cameră, legea fiind, cu aportul specific al fiecărei Camere, opera întregului Parlament. În susținerea criticii de neconstituționalitate sunt invocate aspecte din jurisprudența Curții Constituționale privind principiul bicameralismului (spre exemplu, Decizia nr. 472 din 22 aprilie 2008, Decizia nr. 1 din 11 ianuarie 2012, Decizia nr. 624 din 26 octombrie 2016, Decizia nr. 62 din 13 februarie 2018).

8. Sub aspect intrinsec, Președintele României susține încălcarea art. 1 alin. (5) din Constituție prin raportare la art. 57 alin. (3) și (5) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, precum și a art. 147 alin. (4) din Constituție, prin lipsa unui temei-cadru în corpul actului modificator cu privire la anexa nr. 2 la legea dedusă controlului de constituționalitate, încălcarea art. 1 alin. (4), a art. 136 alin. (4) și a art. 147 alin. (4) din Constituție, prin modalitatea de constituire a dreptului de administrare, și încălcarea art. 1 alin. (5) din Constituție referitor la standardele de calitate a legii, deoarece mecanismul creat de legiuitor prin legea criticată, care permite „preluarea” și „integrarea” unităților de cercetare-dezvoltare prevăzute în anexa nr. 4 în cadrul instituțiilor de învățământ de stat (în speță, în cadrul unui liceu agricol), nu este corelat cu ansamblul reglementărilor existente.

9. Astfel, se arată că, potrivit art. I pct. 3 din legea supusă controlului de constituționalitate, „Anexele nr. 4 și 4.5 se modifică și se înlocuiesc cu anexele nr. 1 și 2 la prezenta lege”. Anexa nr. 2 la legea criticată este intitulată: „Suprafața minimă de teren, din domeniul public al statului, aflată în administrarea Stațiunii de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Geoagiu, județul Hunedoara, indispensabilă activității de cercetare-dezvoltare-inovare și multiplicării materialului biologic care trece în administrarea Liceului Tehnologic Agricol «Alexandru Borza» — Geoagiu”.

10. Potrivit art. 57 alin. (5) din Legea nr. 24/2000, „Titlul anexei cuprinde exprimarea sintetică a ideii din textul de trimitere”, iar potrivit alin. (3) al aceluiași articol, este necesar ca anexa „să aibă un temei-cadru în corpul actului normativ și să se refere exclusiv la obiectul determinat prin textul de trimitere”.

11. Or, în conținutul legii criticate nu poate fi identificată o dispoziție din care să rezulte schimbarea titularului dreptului de administrare a suprafețelor de teren, proprietate publică a statului, menționate în anexa nr. 2 la lege. Altfel spus, nu se poate susține că textul de trimitere conține o idee dezvoltată ce ar fi putut fi preluată sintetic în titlul anexei nr. 2, în sensul art. 57 alin. (5) din Legea nr. 24/2000, sau că textul de trimitere are un obiect determinat la care anexa nr. 2 să se refere exclusiv, în sensul art. 57 alin. (3) din același act normativ, în ceea ce privește dreptul de administrare. Temeiul-cadru impus de normele de tehnică legislativă nu poate fi reprezentat nici de art. 1 pct. 2 din legea criticată, întrucât acest text nu are în vedere dreptul de administrare, ci reorganizarea Stațiunii de Cercetare și Producție Pomicolă Geoagiu sub denumirea de Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Geoagiu și preluarea sa prin absorbție de către Liceul Tehnologic Agricol „Alexandru Borza”, cu sediul în Strada Independenței nr. 47, Geoagiu, Hunedoara, România, instituție de învățământ de stat aflată în subordinea Ministerului Educației.

12. Mai mult, dincolo de împrejurările de fapt descrise în expunerea de motive, din titlul anexei nr. 4.5 la Legea nr. 45/2009, în forma aflată în vigoare, rezultă că, în prezent, suprafețele respective se află în administrarea Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului — Timișoara, iar nu în administrarea Stațiunii de Cercetare și Producție Pomicolă Geoagiu, județul Hunedoara. Nici din această perspectivă, soluția legislativă nu este corelată, iar lipsa de precizie și claritate a normei creează incertitudine cu privire la dreptul de administrare a suprafețelor enumerate în anexa nr. 2 la legea criticată, ce va înlocui anexa nr. 4.5 la Legea nr. 45/2009.

13. Deși art. 1 pct. 3 din corpul actului normativ modificator prevede înlocuirea celor două anexe, în realitate, temeiul-cadru nu se referă la schimbarea titularului dreptului de administrare, respectiv Liceul Tehnologic Agricol „Alexandru Borza” — Geoagiu.

14. Necesitatea existenței unui temei-cadru în actul normativ pentru anexele legii izvorăște chiar din structura logico-juridică a unei norme de drept, care, indiferent de formulare, trebuie să asigure acele elemente structurale precum ipoteza, dispoziția și sancțiunea normei. Dacă din titlul și conținutul anexelor criticate se pot contura anumite ipoteze, prin lipsa unui temei-cadru în corpul actului normativ nu se poate complini existența dispoziției ca element structural al normei juridice.

15. În susținerea acestei critici de neconstituționalitate sunt invocate considerente cuprinse în Decizia Curții Constituționale nr. 366 din 29 iunie 2022.

16. De asemenea, referitor la modalitatea de constituire a dreptului de administrare, se susține încălcarea art. 1 alin. (4), a art. 136 alin. (4) și a art. 147 alin. (4) din Constituție. Astfel, se arată că, în absența unui temei-cadru în corpul actului modificator, suprafețele de teren descrise în anexa nr. 2 la legea supusă controlului de constituționalitate vor trece în administrarea Liceului Tehnologic Agricol „Alexandru Borza” — Geoagiu exclusiv prin efectul titlului acestei anexe, ce va înlocui anexa nr. 4.5 la Legea nr. 45/2009.

17. În privința terenurilor proprietate publică date în administrarea instituțiilor și unităților de cercetare-dezvoltare de drept public și de utilitate publică, art. 31 alin. (3) din Legea nr. 45/2009 permite expres scoaterea lor din proprietatea publică și din administrarea unităților de cercetare-dezvoltare din agricultură și silvicultură prin lege, ca act al Parlamentului. Însă, în ceea ce privește modalitatea de constituire a dreptului de administrare, direct prin lege, ca act al Parlamentului, prin efectul anexeii acesteia, soluția legislativă contravine dispozițiilor art. 1 alin. (4), ale art. 136 alin. (4) din Constituție și jurisprudenței constante a Curții Constituționale în materie, precum și, implicit, dispozițiilor art. 147 alin. (4) din Constituție.

18. În susținerea criticilor de neconstituționalitate sunt invocate dispozițiile art. 136 alin. (4) din Constituție privind modalitățile de exercitare a dreptului de proprietate publică, ale art. 867 din Codul civil privind constituirea dreptului de administrare, ale art. 287 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ referitor la exercitarea dreptului de proprietate publică, ale art. 298 din Codul administrativ referitor la exercitarea dreptului privind darea în administrare a bunurilor proprietate publică și ale art. 299 din același act normativ referitor la conținutul actului prin care se constituie dreptul de administrare.

19. Din analiza coroborată a dispozițiilor constituționale și legale anterior menționate rezultă că stabilirea dreptului de administrare în favoarea Liceului Tehnologic Agricol „Alexandru Borza” — Geoagiu asupra suprafeței de teren de 6,48 ha situate în orașul Geoagiu, județul Hunedoara, nu se putea realiza prin lege, ca act al Parlamentului. În cazul concret, avut în vedere de norma criticată, operațiunea juridică de constituire a dreptului real de administrare ar fi trebuit să se realizeze prin hotărâre a Guvernului (a se vedea, în acest sens, jurisprudența Curții Constituționale, respectiv Decizia nr. 1 din 10 ianuarie 2014, Decizia nr. 684 din 30 septembrie 2020 sau Decizia nr. 58 din 16 februarie 2022).

20. În același timp, se susține și încălcarea art. 1 alin. (5) din Constituție referitor la standardele de calitate a legii. Astfel, potrivit art. 1 pct. 1 din legea supusă controlului de constituționalitate, sintagma „*instituțiilor de învățământ superior de stat*” din cuprinsul art. 28 alin. (5) din Legea nr. 45/2009 este înlocuită cu sintagma „*instituțiilor de învățământ de stat*”. Invocând dispoziții din Legea educației naționale nr. 1/2011 [art. 22 alin. (1) privind componența sistemului național de învățământ preuniversitar, art. 22¹—22⁴ privind regulile și procedura reorganizării unităților de învățământ cu personalitate juridică, art. 31 alin. (2)¹, art. 31¹ alin. (1) și (3), art. 31² referitoare la liceele cu profil agricol, art. 112 alin. (2) privind baza materială a învățământului preuniversitar de stat], Ordinul ministrului educației nr. 6.217/2022, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1107 din 17 noiembrie 2022, prin care a fost aprobată Metodologia privind fundamentarea cifrei de școlarizare pentru învățământul preuniversitar de stat, evidența efectivelor de antepreșcolari/preșcolari și elevi școlarizați în unitățile de învățământ particular, precum și emiterea avizului conform în vederea organizării rețelei unităților de învățământ preuniversitar pentru anul școlar 2023—2024, autorul sesizării susține că norma rezultată în urma intervenției legiuitorului este lipsită de claritate și generează confuzie, nefiind corelată cu ansamblul reglementărilor în domeniu, de vreme ce în procesul de reorganizare a rețelei școlare intră doar unități de învățământ preuniversitar.

21. De asemenea, art. 112 din Legea nr. 1/2011 stabilește titularul dreptului de proprietate asupra terenurilor unităților de învățământ liceale, înființate de stat, și anume unitatea administrativ-teritorială la nivelul căreia funcționează și titularul dreptului de administrare, în timp ce alte componente ale bazei materiale, cum ar fi terenuri agricole sau ferme didactice, sunt de drept proprietatea acestora și sunt administrate de către consiliile de administrație, conform legislației în vigoare.

22. În aceste condiții, prin folosirea în art. 1 pct. 1 și 2 din legea criticată a sintagmei „*instituții de învățământ*” pentru a crea posibilitatea unităților de învățământ preuniversitar de a prelua prin absorbție anumite stațiuni de cercetare-dezvoltare, nominalizate în anexa nr. 4 la Legea nr. 45/2009, legiuitorul a creat o situație confuză, norma nefiind corelată cu dispozițiile Legii nr. 1/2011 și cu procedurile referitoare la reorganizarea unităților de învățământ din învățământul preuniversitar. Aceste operațiuni nu sunt definite în mod clar de legea supusă controlului de constituționalitate și nu sunt corelate cu reglementările în vigoare anterior menționate și nici nu pot fi

considerate derogatorii de la cadrul general aplicabil în prezent liceelor agricole, ca unități de învățământ preuniversitar.

23. De asemenea, este neclar dacă preluarea prin absorbție a Stațiunii de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Geoagiu de către unitatea de învățământ preuniversitar de stat Liceul Tehnologic Agricol „Alexandru Borza” — Geoagiu implică și preluarea personalului stațiunii. Acest aspect ar conduce la imposibilitatea salarizării acestuia, deoarece, conform legislației în vigoare, poate fi salarizat doar personalul didactic din învățământul preuniversitar, nu și cel de cercetare.

24. În susținerea acestei critici de neconstituționalitate sunt invocate aspecte din jurisprudența Curții Constituționale privind standardele de calitate a legii (spre exemplu, Decizia nr. 363 din 7 mai 2015 sau Decizia nr. 75 din 26 februarie 2015).

25. În considerarea criticilor de neconstituționalitate formulate, Președintele României susține că legea supusă controlului de constituționalitate este neconstituțională, în ansamblul său.

26. În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, obiecția de neconstituționalitate formulată de Președintele României a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a comunica punctele lor de vedere.

27. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele de vedere asupra obiecției de neconstituționalitate.

28. Dosarul a avut stabilit primul termen de judecată la data de 3 mai 2023. Prin Încheierea din 27 aprilie 2023, Curtea, ținând seama de necesitatea desfășurării în bune condiții a activității jurisdicționale a Curții Constituționale, în temeiul art. 14 din Legea nr. 47/1992, coroborat cu art. 230 din Codul de procedură civilă, a dispus preschimbarea termenului de judecată de la data de 3 mai 2023 pentru data de 24 mai 2023, dată la care a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

29. **Obiectul controlului de constituționalitate** îl constituie Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 45/2009 privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare, având următorul cuprins:

„**Art. I.** — *Legea nr. 45/2009 privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 200 din 30 martie 2009, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:*

1. La articolul 28, alineatul (5) se modifică și va avea următorul cuprins:

«(5) *Unitățile de cercetare-dezvoltare prevăzute în anexa nr. 4 se preiau și se integrează în cadrul instituțiilor de învățământ de stat, al Academiei Române și al Academiei Oamenilor de Știință din România, după caz.*»

2. La articolul 54, după alineatul (11¹) se introduce un nou alineat, alin. (11²), cu următorul cuprins:

«(11²) *Stațiunea de Cercetare și Producție Pomicolă Geoagiu se reorganizează sub denumirea de Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Geoagiu și se preia prin absorbție de către Liceul Tehnologic Agricol „Alexandru Borza”, cu sediul în Strada Independenței nr. 47, Geoagiu, Hunedoara, România, instituție de învățământ de stat aflată în subordinea Ministerului Educației.*»

3. Anexele nr. 4 și 4.5 se modifică și se înlocuiesc cu anexele nr. 1 și 2 la prezenta lege.

Art. II. — (1) *Din sumele aprobate în bugetul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale pe anul 2023, la capitolul 86.01 «Cercetare și dezvoltare în domeniul economic», titlul 51 «Transferuri între unități ale administrației publice», suma de 1.600.000 lei se repartizează de către acesta, în condițiile legii, pentru plata datoriei Stațiunii de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Geoagiu din subordonarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură «Gheorghe Ionescu-Șișești» către bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetul fondurilor speciale și către Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului.*

(2) *Sumele prevăzute la alin. (1) se gestionează de către Academia de Științe Agricole și Silvicultură «Gheorghe Ionescu-Șișești» și Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Geoagiu, prin conturi distincte de disponibilități deschise la Trezoreria Statului.*

(3) *Sumele aflate în conturile prevăzute la alin. (1) și (2) au destinație specială în condițiile art. 781 alin. (5) lit. a) din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și se utilizează numai potrivit prevederilor prezentului articol.*

(4) *Academia de Științe Agricole și Silvicultură «Gheorghe Ionescu-Șișești» virează sumele datorate Stațiunii de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Geoagiu în termen de 10 zile lucrătoare de la încasarea acestora. Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Geoagiu are obligația de a utiliza sumele încasate în contul distinct deschis la Trezoreria Statului, în termen de 15 zile lucrătoare de la încasare, pentru achitarea obligațiilor menționate la alin. (1).*

(5) *Sumele rămase neutilizate în conturile de disponibil deschise potrivit alin. (2) vor fi virate de către unitățile Trezoreriei Statului în contul de venituri al bugetului de stat «Alte venituri» în termen de două zile lucrătoare de la expirarea termenelor prevăzute la alin. (4).*

Art. III. — *Legea nr. 45/2009 privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură «Gheorghe Ionescu-Șișești» și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 200 din 30 martie 2009, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu cele aduse prin prezenta lege, se va republica, dându-se textelor o nouă numerotare.»*

30. Anexa nr. 1 la legea criticată (care înlocuiește anexa nr. 4 la Legea nr. 45/2009) cuprinde „*Unitățile de cercetare-dezvoltare care se preiau în cadrul instituțiilor de învățământ de stat, Academiei Române și Academiei Oamenilor de Știință din România, după caz.*”

31. Anexa nr. 2 la legea criticată (care înlocuiește anexa nr. 4.5 la Legea nr. 45/2009) cuprinde „*Suprafața minimă de teren, din domeniul public al statului, aflată în administrarea Stațiunii de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Geoagiu, județul Hunedoara, indispensabilă activității de cercetare-dezvoltare-inovare și multiplicării materialului biologic care trece în administrarea Liceului Tehnologic Agricol «Alexandra Borza» — Geoagiu.*”

32. Autorul obiecției de neconstituționalitate susține că legea supusă controlului încalcă dispozițiile din Constituție cuprinse în art. 1 alin. (4) și (5) privind principiul separației și echilibrului puterilor în cadrul democrației constituționale și principiul legalității, art. 61 alin. (2) privind structura Parlamentului, art. 75 alin. (1) privind sesizarea Camerelor, art. 136 alin. (4) privind modalitățile de exercitare a dreptului de proprietate publică și art. 147 alin. (4) privind deciziile Curții Constituționale.

33. În vederea soluționării prezentei obiecții de neconstituționalitate, Curtea va proceda la verificarea îndeplinirii condițiilor de admisibilitate a acesteia, prevăzute de art. 146

lit. a) teza întâi din Constituție și de art. 15 din Legea nr. 47/1992, sub aspectul titularului dreptului de sesizare, al termenului în care acesta este îndrituit să sesizeze instanța constituțională, precum și al obiectului controlului de constituționalitate.

34. Referitor la titularul dreptului de sesizare, prezenta sesizare de neconstituționalitate a fost formulată de Președintele României, care, în temeiul art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție și al art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, are dreptul de a sesiza Curtea Constituțională pentru exercitarea controlului de constituționalitate *a priori*, fiind, așadar, îndeplinită această primă condiție de admisibilitate.

35. Cu privire la termenul în care poate fi sesizată instanța de control constituțional și la obiectul controlului de constituționalitate, Curtea constată că, în data de 20 iunie 2022, legea supusă controlului a fost respinsă de Senat, prima Cameră sesizată. În data de 28 februarie 2023, Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională, a adoptat, ca lege organică, legea supusă controlului de constituționalitate. Ulterior, legea a fost depusă la secretarul general, pentru exercitarea dreptului de sesizare cu privire la neconstituționalitatea legii, în data de 6 martie 2023, și apoi a fost trimisă spre promulgare, în data de 11 martie 2023. Prezenta sesizare a fost înregistrată la Curtea Constituțională în data de 29 martie 2023. Într-o atare situație, luând act de faptul că obiecția de neconstituționalitate a fost formulată în termenul de 20 de zile prevăzut de art. 77 alin. (1) teza a doua din Constituție, legea adoptată de Parlament nefiind promulgată încă de Președintele României, Curtea constată că obiecția de neconstituționalitate este admisibilă sub aspectul respectării celor două condiții.

36. Așadar, nefiind incident un fine de neprimire a obiecției formulate de Președintele României, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție și ale art. 1, 10, 15, 16 și 18 din Legea nr. 47/1992, să se pronunțe asupra constituționalității legii criticate.

37. Analizând conținutul normativ al legii supuse controlului de constituționalitate, Curtea reține că, în esență, legea analizată stabilește preluarea și integrarea unităților de cercetare-dezvoltare prevăzute în anexa nr. 4 la Legea nr. 45/2009 privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 200 din 30 martie 2009, în cadrul instituțiilor de învățământ de stat, al Academiei Române și al Academiei Oamenilor de Știință din România, după caz. În același timp, legea dispune preluarea prin absorbție a Stațiunii de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Geoagiu de către Liceul Tehnologic Agricol „Alexandru Borza”, cu sediul în Geoagiu, Hunedoara. De asemenea, legea criticată reglementează, prin art. II, repartizarea sumei de 1.600.000 lei din bugetul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale pe anul 2023 pentru plata datoriei Stațiunii de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Geoagiu către bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetul fondurilor speciale și către Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului.

38. Din examinarea criticilor de neconstituționalitate extrinsecă referitoare la principiul bicameralismului, formulate prin raportare la dispozițiile art. 61 alin. (2) și ale art. 75 din Constituție, analizând derularea procedurii legislative cu privire la legea supusă controlului de constituționalitate, rezultă că în Camera decizională, după parcurgerea procedurii de avizare, prin intermediul unor amendamente, propuse prin raportul comun întocmit de Comisia pentru învățământ, Comisia pentru agricultură, silvicultură, industrie alimentară și servicii specifice și Comisia pentru știință și tehnologie, însușite de plenul Camerei Deputaților cu ocazia dezbaterii propunerii legislative, au fost introduse dispoziții noi privind repartizarea sumei de 1.600.000 lei din bugetul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării

Rurale pentru plata datoriei Stațiunii de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Geoagiu din subordonarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” către bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetul fondurilor speciale și către Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului. De asemenea, au fost instituite o serie de reguli privind utilizarea și gestionarea acestei sume din bugetul statului.

39. În jurisprudența sa, referitor la principiul bicameralismului, Curtea a dezvoltat o veritabilă „doctrină” a bicameralismului și a modului în care acest principiu este reflectat în procedura de legiferare, statuând, în esență, că autoritatea legiuitoare trebuie să respecte principiile constituționale în virtutea cărora o lege nu poate fi adoptată de către o singură Cameră (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 624 din 26 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 937 din 22 noiembrie 2016, Decizia nr. 62 din 7 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 161 din 3 martie 2017, Decizia nr. 718 din 8 noiembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 998 din 15 decembrie 2017, Decizia nr. 76 din 30 ianuarie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 217 din 20 martie 2019, Decizia nr. 404 din 6 iunie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 580 din 16 iulie 2019, Decizia nr. 154 din 6 mai 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 398 din 15 mai 2020, Decizia nr. 849 din 25 noiembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 51 din 18 ianuarie 2021, Decizia nr. 873 din 9 decembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 50 din 15 ianuarie 2021, Decizia nr. 77 din 10 februarie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 232 din 8 martie 2021).

40. Curtea a reținut că, potrivit art. 61 din Constituția României, Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării, iar structura sa este bicamerală, fiind alcătuit din Camera Deputaților și Senat. Principiul bicameralismului, astfel consacrat, se reflectă însă nu numai în dualismul instituțional în cadrul Parlamentului, ci și în cel funcțional, deoarece art. 75 din Legea fundamentală stabilește competențe de legiferare potrivit cărora fiecare dintre cele două Camere are, în cazurile expres definite, fie calitatea de primă Cameră sesizată, fie de Cameră decizională. Totodată, ținând seama de indivizibilitatea Parlamentului ca organ reprezentativ suprem al poporului român și de unicitatea sa ca autoritate legiuitoare a țării, Constituția nu permite adoptarea unei legi de către o singură Cameră, fără ca proiectul de lege să fi fost dezbătut și de cealaltă Cameră. Art. 75 din Legea fundamentală a introdus, după revizuirea și republicarea acesteia în octombrie 2003, soluția obligativității sesizării, în anumite materii, ca primă Cameră, de reflectie, a Senatului sau, după caz, a Camerei Deputaților și, pe cale de consecință, reglementarea rolului de Cameră decizională, pentru anumite materii, a Senatului și, pentru alte materii, a Camerei Deputaților, tocmai pentru a nu exclude o Cameră sau alta din mecanismul legiferării (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 710 din 6 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 358 din 28 mai 2009).

41. De asemenea, Curtea a reținut că dezbaterile parlamentare a unui proiect de lege sau a unei propuneri legislative nu poate face abstracție de evaluarea acesteia în plenul celor două Camere ale Parlamentului. Așa fiind, modificările și completările pe care Camera decizională le aduce proiectului de lege sau propunerii legislative adoptate de prima Cameră sesizată trebuie să se raporteze la materia avută în vedere de inițiator și la forma în care a fost reglementată de prima Cameră. Altfel, se ajunge la situația ca o singură Cameră, și anume Camera decizională, să legifereze în mod exclusiv, ceea ce contravine principiului bicameralismului (a se vedea în acest sens Decizia nr. 472 din 22 aprilie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 336 din 30 aprilie 2008).

Stabilind limitele principiului bicameralismului, prin Decizia nr. 1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2012, Curtea a observat că aplicarea acestui principiu nu poate avea ca efect deturnarea rolului de Cameră de reflecție a primei Camere sesizate în sensul că aceasta ar fi Camera care ar fixa în mod definitiv conținutul proiectului sau propunerii legislative (și, practic, conținutul normativ al viitoarei legi), ceea ce are drept consecință faptul că cea de-a doua Cameră, Camera decizională, nu va avea posibilitatea să modifice ori să completeze legea adoptată de Camera de reflecție, ci doar posibilitatea de a o aproba sau de a o respinge. Sub aceste aspecte este de netăgăduit că principiul bicameralismului presupune atât conlucrarea celor două Camere în procesul de elaborare a legilor, cât și obligația acestora de a-și exprima prin vot poziția cu privire la adoptarea legilor; prin urmare, lipsirea Camerei decizionale de competența sa de a modifica sau completa legea astfel cum a fost adoptată de Camera de reflecție, deci de a contribui la procesul de elaborare a legilor, ar echivala cu limitarea rolului său constituțional și cu acordarea unui rol preponderent Camerei de reflecție în raport cu cea decizională în procesul de elaborare a legilor. Într-o atare situație, Camera de reflecție ar elimina posibilitatea Camerei decizionale de a conlucra la elaborarea actelor normative, aceasta din urmă putându-și doar exprima prin vot poziția cu privire la propunerea sau proiectul de lege deja adoptat de Camera de reflecție, ceea ce este de neconceput.

42. În consecință, Curtea a reținut că art. 75 alin. (3) din Constituție, atunci când folosește sintagma „*decide definitiv*” cu privire la Camera decizională, nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune ca propunerea legislativă adoptată sau respinsă de prima Cameră sesizată să fie dezbătută în Camera decizională, unde i se pot aduce modificări și completări. Însă, în acest caz, Camera decizională nu poate modifica substanțial obiectul de reglementare și configurația inițiativei legislative, cu consecința deturnării de la finalitatea urmărită de inițiator (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 624 din 26 octombrie 2016, precitată).

43. Pe cale jurisprudențială, Curtea a stabilit două criterii esențiale pentru a se determina cazurile în care prin procedura legislativă se încalcă principiul bicameralismului: pe de o parte, existența unor deosebiri majore de conținut juridic între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului și, pe de altă parte, existența unei configurații semnificativ diferite între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului. Întrunirea celor două criterii este de natură să afecteze principiul constituțional care guvernează activitatea de legiferare a Parlamentului, plasând pe o poziție privilegiată Camera decizională, cu eliminarea, în fapt, a primei Camere sesizate din procesul legislativ (Decizia nr. 710 din 6 mai 2009, precitată, Decizia nr. 413 din 14 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 291 din 4 mai 2010, sau Decizia nr. 1.533 din 28 noiembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 905 din 20 decembrie 2011).

44. Plecând de la aceste considerente, raportat la prezenta cauză, din analiza comparativă a conținutului normativ al actelor adoptate în prima Cameră sesizată (Senatul), respectiv în Camera decizională (Camera Deputaților), Curtea observă că prima Cameră sesizată a respins propunerea legislativă, care conținea un articol unic, cu două puncte, prin care se modifică și se înlocuiesc două anexe la Legea nr. 45/2009 (anexa nr. 1, care modifică și înlocuiește anexa nr. 4 la Legea nr. 45/2009, și anexa nr. 2, care modifică și înlocuiește anexa nr. 4.5 la Legea nr. 45/2009), în sensul punctual al preluării Stațiunii de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Geoagiu de către Liceul Tehnologic Agricol „Alexandru Borza” Geoagiu.

45. Potrivit expunerii de motive, intervenția legiuitorului este necesară „pentru reglementarea situației în vederea evitării distrugerii patrimoniului statului și creșterii arieratelor”, sens în

care se arată că „timp de 11 ani, instituțiile nominalizate în anexa nr. 4 la Legea nr. 45/2009 [...] nu au fost preluate de universități sau academii, patrimoniul acestora degradându-se, fiind blocate din punct de vedere financiar, neexistând posibilitatea de finanțare din partea ASAS, similar unităților prevăzute în anexele nr. 1—3”. În acest sens, „se propune preluarea S.C.P.P. Geoagiu de către Liceul Tehnologic Agricol «Alexandru Borza» Geoagiu, având în vedere că S.C.P.P. Geoagiu nu mai are capacitate de finanțare, deținând doar o suprafață de teren de 6,48 ha curți-construcții”.

46. Camera decizională a adus modificări și completări actului normativ, astfel încât, sub aspectul formei, legea adoptată este structurată în trei articole. Din punctul de vedere al conținutului, Curtea reține, în esență, că, distinct față de forma inițială, articolul I pct. 1 cuprinde soluția legislativă de modificare a art. 28 alin. (5) din Legea nr. 45/2009, în sensul înlocuirii sintagmei „*învățământ superior de stat*” cu sintagma „*învățământ de stat*”, creându-se astfel cadrul legal pentru preluarea și integrarea unităților de cercetare-dezvoltare prevăzute în anexa nr. 4 la Legea nr. 45/2009 de către liceele tehnologice (astfel cum motivează autorii amendamentului). De asemenea, sub aspectul conținutului normativ, substanțială este completarea legii cu soluția legislativă cuprinsă în art. II privind repartizarea sumei de 1.600.000 lei din bugetul de stat pentru plata datoriei Stațiunii de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Geoagiu (nemotivată de autorii amendamentului). Această soluție nu a fost avută în vedere nici de inițiatorii propunerii legislative și nici de prima Cameră sesizată atunci când a dezbătut propunerea legislativă.

47. Curtea constată astfel că legea, în redactarea pe care a adoptat-o Camera Deputaților, vizează aspecte total diferite față de dispozițiile legale dezbătute și respinse de Senat, care relevă o viziune legislativă esențial diferită. Prin completările aduse, Camera Deputaților reglementează cu privire la dispoziții care nu au fost niciodată și în nicio formă puse în dezbaterile Senatului, ca primă Cameră sesizată. Legea adoptată de Camera Deputaților schimbă configurația actului normativ și se îndepărtează de la scopul avut în vedere de inițiatorii săi. Pornind de la premisa că legea este, cu aportul specific al fiecărei Camere, opera întregului Parlament, rezultă că autoritatea legiuitoare trebuie să respecte dispozițiile constituționale în virtutea cărora o lege nu poate fi adoptată de către o singură Cameră. Or, adoptând legea în forma supusă controlului, Camera Deputaților a sustras dezbaterii primei Camere sesizate soluția legislativă cuprinsă în art. II din legea criticată, cu evident impact financiar și consecințe asupra bugetului de stat.

48. Pentru toate aceste argumente, Curtea constată că legea a fost adoptată de Camera Deputaților cu încălcarea principiului bicameralismului, consacrat de art. 61 alin. (2) și art. 75 din Constituție, întrucât, pe de o parte, există deosebiri majore de conținut juridic între formele supuse dezbaterii celor două Camere ale Parlamentului și implicit o configurație semnificativ diferită a legii față de forma avută în vedere de Camera de reflecție, iar, pe de altă parte, există o abatere de la obiectivul urmărit de inițiatorii propunerii legislative.

49. Față de temeinicia motivelor de neconstituționalitate extrinsecă, reținută prin raportare la dispozițiile art. 61 alin. (2) și ale art. 75 din Constituție, care afectează legea în ansamblul său, Curtea constată că nu mai este cazul să se examineze celelalte critici de neconstituționalitate intrinsecă formulate de autorul obiecției de neconstituționalitate (a se vedea, în același sens, Decizia nr. 155 din 6 mai 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 473 din 4 iunie 2020, paragraful 78, sau Decizia nr. 492 din 2 noiembrie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 106 din 7 februarie 2023, paragraful 99).

50. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. a) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 11 alin. (1) lit. A.a), al art. 15 alin. (1) și al art. 18 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite obiecția de neconstituționalitate formulată de Președintele României și constată că Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 45/2009 privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare este neconstituțională, în ansamblul său.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României, președinților celor două Camere ale Parlamentului și prim-ministrului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 24 mai 2023.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

MARIAN ENACHEMagistrat-asistent,
Simina Popescu-Marin**ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE
ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE**

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

ORDIN

privind modificarea și completarea anexei nr. 1 la Ordinul ministrului sănătății nr. 443/2022 pentru aprobarea prețurilor maxime ale medicamentelor de uz uman, valabile în România, care pot fi utilizate/comercializate de către deținătorii de autorizație de punere pe piață a medicamentelor sau reprezentanții acestora, distribuitorii angro și furnizorii de servicii medicale și medicamente pentru acele medicamente care fac obiectul unei relații contractuale cu Ministerul Sănătății, casele de asigurări de sănătate și/sau direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București, cuprinse în Catalogul național al prețurilor medicamentelor autorizate de punere pe piață în România, a prețurilor de referință generice și a prețurilor de referință inovative

Văzând Referatul de aprobare nr. AR 11.416/2023 al Direcției farmaceutice și dispozitive medicale din cadrul Ministerului Sănătății,

având în vedere prevederile art. 890 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

ținând cont de prevederile Ordinului ministrului sănătății nr. 368/2017 pentru aprobarea Normelor privind modul de calcul și procedura de aprobare a prețurilor maxime ale medicamentelor de uz uman, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 7 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 144/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul sănătății emite următorul ordin:

Art. I. — Anexa nr. 1 la Ordinul ministrului sănătății nr. 443/2022 pentru aprobarea prețurilor maxime ale medicamentelor de uz uman, valabile în România, care pot fi utilizate/comercializate de către deținătorii de autorizație de punere pe piață a medicamentelor sau reprezentanții acestora, distribuitorii angro și furnizorii de servicii medicale și medicamente pentru acele medicamente care fac obiectul unei relații contractuale cu Ministerul Sănătății, casele de asigurări de sănătate și/sau direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București, cuprinse în Catalogul național al prețurilor medicamentelor autorizate de punere pe piață în România, a prețurilor de referință generice și a prețurilor de referință inovative, publicat în Monitorul Oficial al României,

Partea I, nr. 194 și 194 bis din 28 februarie 2022, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează potrivit anexei care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. II. — Prin derogare de la prevederile art. 21 alin. (2) din Normele privind modul de calcul și procedura de aprobare a prețurilor maxime ale medicamentelor de uz uman, aprobate prin Ordinul ministrului sănătății nr. 368/2017, cu modificările și completările ulterioare, prețurile prevăzute în anexa la prezentul ordin intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. III. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul sănătății,
Alexandru RafilaBucurești, 28 iunie 2023.
Nr. 2.161.

COMPLETĂRI ȘI MODIFICĂRI

ale anexei nr. 1 la Ordinul ministrului sănătății nr. 443/2022 pentru aprobarea prețurilor maxime ale medicamentelor de uz uman, valabile în România, care pot fi utilizate/comercializate de către deținătorii de autorizație de punere pe piață a medicamentelor sau reprezentanții acestora, distribuitorii angro și furnizorii de servicii medicale și medicamente pentru aceste medicamente care fac obiectul unei relații contractuale cu Ministerul Sănătății, casele de asigurări de sănătate și/sau direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București, cuprinse în Catalogul național al prețurilor medicamentelor autorizate de punere pe piață în România, a prețurilor de referință generice și a prețurilor de referință inovative

1. După poziția nr. 7393 se introduce o poziție nouă, poziția nr. 7394, cu următorul cuprins:

Nr. crt.	Semn. obs	Stare	Cod CIM	Denumire produs	Formă	Concentrație	Firma/Tara	DCI	Ambalaj	Gr. alc	Stat. fm	Stat. anm	Preț producător (lei)	Preț ridicata maximal fără TVA (lei)	Preț amănuntul maximal cu TVA (lei)	Observații	Valabilitate preț
7394		N	W69520001	ABRAXANE 5 mg/ml	PULB. PT. DISPERSIE PERF.	5 mg/ml	ALLIANCE HEALTHCARE ROMANIA — S.R.L. — ROMANIA	PACLITAXELUM	Cutie cu 1 flacon a 100 mg pulb. pt. dispersie perf. (3 ani)	L01CD01	MI		1.291,16	1.321,16	1.478,21	Autorizație pentru nevoi speciale nr. 802/2023 Cant. 36 cutii	Prețurile sunt valabile până la data de 13.06.2024.”

2. Pozițiile nr. 6812 și 6864 se modifică și vor avea următorul cuprins:

Nr. crt.	Semn. obs	Stare	Cod CIM	Denumire produs	Formă	Concentrație	Firma/Tara	DCI	Ambalaj	Gr. alc	Stat. fm	Stat. anm	Preț producător (lei)	Preț ridicata maximal fără TVA (lei)	Preț amănuntul maximal cu TVA (lei)	Observații	Valabilitate preț
6812		N	W61784001	PABAL 100 micrograme/ ml	SOL. INJ.	100 micrograme/ml	C.N. UNIFARM — S.A. — ROMANIA	CARBETOCINUM	Cutie cu 5 flac. x 1 ml sol. inj. (2 ani)	H01BB03	MI		485,14	515,14	599,65	Cant. 2309 cutii	Prețurile sunt valabile până la data de 27.07.2024.
6864		N	W68966001	CECENU 40 mg	CAPS.	40 mg	TRIDENT PHARMA — S.R.L. — ROMANIA	LOMUSTINUM	Cutie x 20 caps. (3 ani)	L01AD02	MI		2.756,18	2.786,18	3.075,09	Cant. 1380 cutii	Prețurile sunt valabile până la data de 6.07.2024.”

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

ORDIN**privind modificarea Ordinului ministrului sănătății nr. 368/2017 pentru aprobarea Normelor privind modul de calcul și procedura de aprobare a prețurilor maxime ale medicamentelor de uz uman**

Văzând Referatul de aprobare nr. AR 11.417/2023 al Direcției farmaceutice și dispozitive medicale din cadrul Ministerului Sănătății, având în vedere prevederile art. 890 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare,
 în temeiul art. 7 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 144/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul sănătății emite următorul ordin:

Art. I. — Ordinul ministrului sănătății nr. 368/2017 pentru aprobarea Normelor privind modul de calcul și procedura de aprobare a prețurilor maxime ale medicamentelor de uz uman, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 215 din 29 martie 2017, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 31 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 31. — Prețurile maxime ale medicamentelor autorizate de punere pe piață aprobate în Canamed și Catalog public și

prețurile de referință generice/biosimilare/inovative rămân valabile până la intrarea în vigoare a ordinului de aprobare a prețurilor calculate în urma corecției anuale, dar nu mai mult de 31 iulie 2023.”

2. Anexa nr. 4 la norme se modifică și se înlocuiește cu anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul sănătății,
Alexandru Rafila

București, 28 iunie 2023.
 Nr. 2.162.

ANEXĂ
 (Anexa nr. 4 la norme)

Către

Agenția Națională a Medicamentului și Dispozitivelor Medicale din România

Subsemnata/Subsemnatul,, deținătoare/deținător a/al CI/BI/P, cu domiciliul în, în calitate de reprezentant împuternicit al, cu sediul în, în calitate de:

deținător al autorizației de punere pe piață;

reprezentant al deținătorului autorizației de punere pe piață,

vă fac cunoscut faptul că urmează să depunem la Ministerul Sănătății, structura de specialitate, dosarul pentru aprobarea prețurilor maxime ale medicamentului/medicamentelor prezentate mai jos:

Denumire produs	CIM	Formă farmaceutică	Formă de ambalare	DCI

Declar pe propria răspundere că până la emiterea de către Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România (ANMDMR) a deciziei rezultate în urma finalizării procesului de evaluare a tehnologiilor medicale sau includerii medicamentului în Lista aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 720/2008 pentru aprobarea Listei cuprinzând denumirile comune internaționale corespunzătoare medicamentelor de care beneficiază asigurații, cu sau fără contribuție personală, pe bază de prescripție medicală, în sistemul de asigurări sociale de sănătate, precum și denumirile comune internaționale corespunzătoare medicamentelor care se acordă în cadrul programelor naționale de sănătate, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu intenționăm să punem efectiv pe piață medicamentul Depunerea dosarului se efectuează exclusiv pentru obținerea avizării prețurilor, în vederea depunerii documentației la ANMDMR pentru evaluarea tehnologiilor medicale.

Declar pe propria răspundere faptul că medicamentul/medicamentele pentru care urmează să solicit aprobarea prețurilor maxime va/vor fi pus/puse pe piață la indicatorul temporal precizat mai jos, precum și calendarul estimat al punerii pe piață pentru o perioadă de 6 luni calendaristice ulterioare primei luni a asigurării efective pe piață a produsului/produselor.

Medicament 1

Denumirea produsului	Cod CIM	Luna an	Cantitatea estimată (exprimată corespunzător formei de ambalare)

Medicament 2

Denumirea produsului	Cod CIM	Luna an	Cantitatea estimată (exprimată corespunzător formei de ambalare)

Date de contact:
 (Compania) Nume:
 Adresa:
 Telefon:
 E-mail:
 Numele persoanei de contact

Data:
 Semnătura:

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
 C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
 Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
 Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
 Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

